

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

Relación de viajeros que se encogió el día 06-7-36		
~~Relación de viajeros que se encogió el día 06-7-36~~		
Josep L. Relación de viajeros que se encogió el día 06-7-36		
Jose Casanova Arro	Barcelona	
Jose Atmella	"	
Juan Bressaire	"	
Icidro Morros	"	
Icidro Morros	"	
Soledad Soto	"	
Tomas Monistrol	Sabadell	
Lucia March	Barcelona	
Antonio Forquella	"	
Francisco Cines	"	
Francisco Ribas	"	
Teresa Aguilar	"	
Antonia Velilla	"	
Miguel Roncomba	"	
Valentin Soleuraens	"	
Candelaria Roca	"	
Ramona Viguera	"	
Trinidad Pinto	San Vicente	
Inés Brau	Olesa	
Mariano Llado	Barcelona	
Jose Soler Vicens	Gardabala	
Francisco Ribas	Barcelona	
Juan García	"	
Salvador Ruiz	San Vicente	
Ramon Peix	Barcelona	
Juan Ruera	"	
Juán Codina	Barcelona	
Antonio Burques	"	
Mercedes Gastre	"	
Rosa Serravases	"	
Jose Soler	"	
Jose Nover	"	
Jose Soler	"	
Eduardo Masfons	"	
Angel Hernandez	"	
Luis Ros	"	
Manuel Sama	"	
Arturo Querol	"	
Juan Vadiellas	"	
Vicente Gaster	"	
Vicente Garrido	"	
Francisco Padilla	"	
Luis Caballe	"	
José Muñoz	"	
Vicente Muñoz	"	
Juan Muñoz	"	
Mercedes Barradera	"	
Mercedes Cunillas	"	
Francisco Rial	"	
Mario Esteve	"	
Garmen Albert	"	
Ramon Gattell	"	
Angel Piñamón	"	
Angel Araque	Barcelona	
Jose Torres	Vacarinas	
Jaime Costa	Barcelona	
Antonio Belges	"	
Martin Torres	"	
Jose Calluela	"	
Raulino Garcia	"	
Catalina Garcia	"	
Aurora Garcia	"	
Antonio Obiols	"	
Ramon Calacell	"	
Pedro Yambus	"	
Salvador Carmona	"	
Rafael Sabat	San Vicent	
Enrique Querol	"	
Modesto Casas	"	
Jose Sol	Barcelona	
Honorato Gelma	"	
Francisco Galvia	"	
Guillermo Galvia	"	
Amparo Martinez	"	
Pedro Ribas	"	
Perez Sanchez	"	
Julian Moreno	"	
Jose Santafe	"	
Francisco Vinyall	"	
Miguel Rubiralta	"	
Antonio Rubiralta	"	
Luis Suarez	"	
Aguustin Jordà	"	
Alfonso Obradors	Barcelona	
Teufredo del Pozo	San Vicente	
Casio Martinez	"	
Tullia Carmona	"	
Mercedes Vilardell	"	
Isidro Forte	"	
Ramon Gabregas	Barcelona	
Carlos Gabregas	"	
Jose Castell	"	
Florencio Chiqui	"	
Pilar Arderiu	"	
Pedro Jimenez	"	
Mercedes Jimeno	"	
Eusebio Marques	"	
Dolores Puigow	"	
Modest Batlliu	"	
Juan Playa	"	
Benet Borela	"	
Joaquin Subeter	"	
Jose Sabro	"	
Juan Jibert	"	
Valdiri Portillo	"	
Carles Vilardell	"	

PAPERS DE LA REPÚBLICA EN TEMPS DE GUERRA (1936-1939)

La repressió republicana

A Catalunya, el fracàs del cop d'estat militar i l'esclat de la situació revolucionària conseqüent va comportar una violenta repressió que va afectar els sectors polítics i socials etiquetats com a enemics de la República. Al llarg de tot el conflicte, però sobretot durant els tres primers mesos, hi va haver nombrosos assassinats de persones considerades contràries al nou règim revolucionari (eclesiàstics, propietaris, persones d'ideologia dretana, dirigents empresarials...). Segons els historiadors Josep M. Solé i Sabaté i Joan Villarroya, 8.360 persones van ser assassinades a Catalunya durant el període 1936-39, víctimes d'aquesta sagnant repressió. A conseqüència d'aquests fets molts ciutadans catalans hagueren de marxar; bastants acabaren lluitant en el bàndol franquista.

Ben aviat també començaren els assalts a les esglésies, algunes de les quals posteriorment foren derruides. A Manresa se n'enderrocaren set, entre les quals algunes del segle XIV.

La Generalitat, superada pels esdeveniments revolucionaris, va

MANRESA: 158 ASSASSINATS

A Manresa foren 158 les persones, relacionades amb la ciutat, assassinades durant la guerra en el cantó republicà, tot comptant-hi els manresans (d'origen i/o residents) que foren morts tant al mateix terme municipal com en altres indrets, i les persones de fora assassinades al terme de la capital del Bages. El 74 % d'aquestes morts ocorregueren durant els primers dos mesos i mig de l'inici de la guerra. Les execucions continuaren, si bé d'una manera molt menys intensa, fins a mitjan 1937 i, a les darreries de la guerra, durant la retirada de les tropes republicanes, s'observa una certa revifalla. Com també passà en molts altres llocs de Catalunya, els assassinats es concentraren sobretot entre els religiosos, que representen més del 30 % de víctimes. Pel que fa a la militància política que ens consta dels qui foren assassinats, el militants més represaliats foren els de l'Acció Popular Catalana (CEDA).

intentar salvar el màxim nombre de persones amenaçades de mort (eclesiàstics, empresaris, membres i simpatitzants de partits polítics dretans...) i tots els edificis religiosos que va poder, alguns de gran valor artístic (les catedrals de Barcelona, Girona i Tarragona, i els monestirs de Montserrat i Poblet). Tot i així, el govern català no va poder aturar la rauxa destructiva d'aquelles primeres setmanes de guerra.

ASSASSINATS
relacionades amb la ciutat, cantó republicà, tot comptant-hi (ents) que foren morts tant als indrets, i les persones de fora del Bages. El 74 % d'aquestes dues darreres setmanes de guerra, si bé d'una manera molt més indrets, i les persones de fora del Bages. El 74 % d'aquestes dues darreres setmanes de guerra, s'observa una certa similitud entre els assassinats, sobretot entre els religiosos, militars. Pel que fa a la militància en assassinats, el militants més Popular Catalana (CEDA).

1

EXPOSICIÓ DE FETS

En la jornada heroica del 19 de Juliol del 1936, dia de glòria per la nostra revolució, la casa de l'Avinguda del 14 d'abril d'aquesta Vila, era avitada per el propietari de la mateixa Josep Alter Alavedra que junt amb els seus familiars, s'havia traslladat des de Manresa, residència habitual per a passar uns mesos destins. Esclatà el moviment salvador d'Iberia i el dia 21 o 22 següents a l'esmentada jornada, desapareixia de la Vila l'enomenat Alter resultant en la casa la seva família per espai d'una dies passats els quals es traslladaren novament a la seva residència habitual de Manresa.

Cerades notícies per les organitzacions Antifeixistes d'aquesta Vila de Moià, s'arribà a la certesa de que l'esmentat individu no sols havia abandonat la casa d'aquesta Vila, sono que també la de Manresa i havia traspasat la fronteradirigint-se des de sofí a Andorra, des de hon espanyà a territori francès.

El seu caràcter eminentment feixista va fer que arrant de la seva fuga vingudes de Manresa forces per a procedir a la seva captura, puig en aquella ciutat hera considerat com element netaument de drets i les seves activitats molt dutes, però per les raons exposades no varen poder procedir a la consecució de l'objecte que els portà a Moià.

Fou entonces quant la casa abandonada per el fugitiu i família va esser incusatada per aquesta sindical al objecta d'insulari en la mateixa el seu organisme i dependències annexes a les funcions propies de la sindical obrera.

Per notícies portades a terme pel nostre organisme sindical local i comercial s'apogut comprovar d'una manera clara i sens cap mena de dubta del caràcter famós del individu en qüestió i de l'asseva bergonyosa fugida a l'Estranger, font que per si sol evidencia la qualitat del individu de que es tracta.

La qual cosa comuniquem als efectes conseqüents.

Moià 29 de Juny del 1937

El President

El Secretari

2

Manresa 6 de Janer del 1937
Company secretari d'organització
PERE PEREA

126

Amic Encontesta a la vostra amable del mes passat oferint-vos opinions sobre el moment actual del nostre partit, tinc la satisfacció de escriureus aquesta, que si se segurament les sugereu que jo pugui fer-vos, no encertí a posarles ab la claritat lleialment esposades. En l'avantatge enorme, de no haver de modificar per res el nostre programa, doncs s'adira perfectament a la realitat actual, creuen es deu haver de intensificar una campanya, en el sentit de admetre les esquelles modificacions avançades, que en matèria econòmica i social puguin produir-se, exigint pro, que aquesta transformació estiguï inspirada, en lo material, abun ordre que escarrill la societat neixent, i en lo espiritual, en el sentiment de catalanitat sense el qual, perderia la nostra terra la seva personalitat, que per cap concepte i costí el que vulguis, em de deixar perdre. Convé fer actes publics, que com ja he vist, entanç algun en projecte, pro convé no deixar les comarcas del Bages, Cardener, i Berguedà, sense una propaganda, i jo crec que un acte celebrat al gran Kursaal, de Manresa, i anunciat ab el degut temps, contribuiria a marcar una orientació que troven a faltar els pobles de les nostres comarcas. De la propaganda als pobles, ja ens en podríem cuidar nosaltres ab una mica d'ajut per part vostra, pro l'acte gran del teatre, Kursaal, seria convenient desplaçar els millors oradors, doncs la nostra gent, cada dia que passa, sent més la necessitat que el nostre partit parli i orienti sobre quina ha d'essar l'actuació actual i futura.

Es al nostre entendre, molt necessari la creació ràpida d'un carnet d'identitat, doncs tenim constantment els pobles de la comarca, de manentrosa creació d'aquest carnet i troben estrany, que ja no sigui un realitat. El permetem demanaros que estudieu aquesta proposta, doncs no sols tressien a la gent, que ja s'estén fent i deseiguida èls en podrem entreuar. Atots els pobles de catalunya, s'hi han establert una mena de gent, que per mediació de la barra, i de la pistola han imposat un terror que es necessari acabar, per això seria necessari que ab molta tècnica es procuren facilitar, per els medis que creguen convenient, armes curtes les persones de la confiança nostra, que desarmades com estant, sis sera impossible si en un moment necessitan reaccionar contra tal estat de coses. Les organitzacions que cotitzen setmanalment, poden ab facilitat procurarse armes, doncs les mils p'ts que recauen, les destinen preferentment per això ab l'avantatge que no han de dq nar contes a ningú. Anselmers ens es mos dificil, ja que no disposen de pts, i sempre i sempre acostumen a donar comtes, per això seria convenient que buscant alguna forma pogués facilitar armament degudament con trobat, sense el qual no seria possible demanar als nostres, que reacionin contra els pertorrons i els lladres. Creymen al mateix temps molt necessari, ja que no es possible ni oportuni un congrés, una rovina de diputats, presidents de comarcals, presidents de centres, i alcaldes d'esquerda, per poguer canviar impressions sobre directament les sames orientacions de les comarcals, ferms en la creença, de que les comarcals son la font d'abonament de sortir les vedadores orientations del nostre partit.

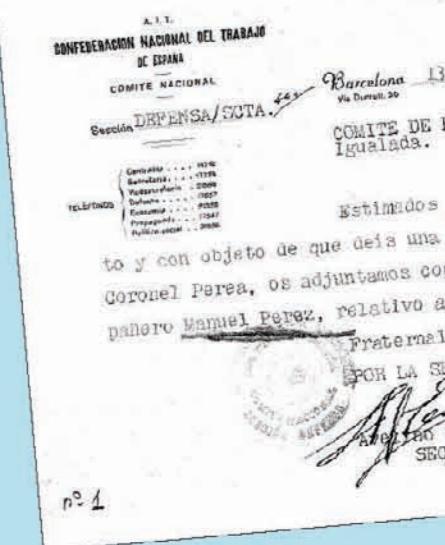
Sempre a les vostres ordres ja sabeu podeu manar.
Francesc Marcet

Ahora bien, hay en Cardona algo que debéis conocer por su importancia para nuestra lucha. Es lo siguiente: En el castillo están internados 2.000 prisioneros fascistas cogidos por los nuestros durante las operaciones de Teruel... Estos prisioneros, entre los que se encuentran muchos moros e italianos, están custodiados por 150 soldados al mando de un Capitán. A terminar el mismo me reuní con los Sargentos y les hice ver lo peligroso que era el tener a esos 2.000 hombres concentrados en una sola galería, que al menor descuido podrían darles un disgusto en combinación con la quinta columna.

A esto debíamos unir la circunstancia de estar próximo al pueblo de Solsones, pueblo de raigambre profundamente reaccionario que se colocaría al lado de los fascistas en el caso de que estos intentaran pasar por el Alto de Urgel en dirección a Cardona. Comprendieron esto los camaradas y dijeron que separarían a los prisioneros en varias dependencias, pues para ello además de los fusiles minarlos si algo intentaran, disponen de gran cantidad de bombas de mano. También los camaradas de Cardona disponen de armamento y municiones y ametralladoras, suficientes para hacer frente a cualquier sorpresa del enemigo.

He de haceros notar que en las galerías de la mina que tiene una extensión total de 35 Kms. existen 14 toneladas de dinamita y si el enemigo se acercara a él, para marchar sobre Manresa, o si llegara a Manresa para seguir en dirección a Cardona.

3

2.000 "PRISIONEROS FASCISTAS" AL CASTELL DE CARDONA ③
Important document trobat a l'Arxiu de Salamanca que explica la difícil situació que es vivia al castell de Cardona amb 2.000 capitans franquistes presos a la batalla de Terol. El fragment reproduït forma part d'un informe que realitzava Manuel Pérez, de la CNT, el 7 d'abril del 1938, sobre la situació de la zona del Cardener. L'informe és adreçat al comitè executiu de la CNT FAI. Aquest, pocs dies després, el 13 d'abril, el transmet al comitè d'enllaç d'Igualada perquè el faci arribar al teniente coronel Pérez.

Estimados compañeros: Para vuestra conocimiento y con objeto de que déis una impresión sobre el mismo al Teniente Coronel Pérez, os adjuntamos copia de un informe suscrito por el Comandante Manuel Pérez, relativo a Manresa y su comarcas.

Fraternamente vuestras,

POR LA SECCIÓN DEFENSA,

ATENEO CATALANISTA REPUBLICÀ,

SECRETARIO.

Ateneu Catalanista Republicà
Berga 18 juliol 1937

En Martí Barrera

Barcelona
Distingut company: Avui han sigut detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular, un regidor i altres tres individuals. L'alcalde es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde, el juge popular, un regidor i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vilada l'alcalde i el juge popular i altres tres individuals. Vilada es militant d'esquerra i el juge que a la vegada és president del centre d'esquerra. Dic fer-vos remarcar que la detenció efectuada per la policia de Ripoll que fan tots els detinguts al poble de Vil

Premsa manresana a Salamanca

A l'hemeroteca de l'Arxiu de Salamanca es conserven exemplars de tres publicacions manresanes confiscades.

Són les següents:

- El diari El Dia. Diari Republicà d'Esquerra. N'hi ha un sol exemplar, el del 25 de juliol del 1933.
- El setmanari Trabajo. Órgano de la Federación Intercomarcal del Cardoner y Alto Llobregat. CNT-AIT. N'hi ha 4 exemplars: els corresponents al 29 de juny, 3 de juliol, 25 de setembre i 9 d'octubre del 1937.
- El diari UGT. Diari dels Sindicats de Manresa i Comarca. També n'hi ha 5 exemplars: les edicions del dia 31 de gener, 3 de març, 9 de març, 10 de març i 5 d'abril del 1938.

En aquesta pàgina reproduim una portada de cadascun dels tres diaris manresans confiscats.

UGT
Diari dels Sindicats de MANRESA Comarca
DILLUNS 31 DE GENER DEL 1938
ANY II

Sense febleses contra l'enemic comú

JUSTICIA CONTRA ELS LLADRES!

AHIR, AL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT Interessants informes del Secretari General, camerada Joan Comorera, i del Secretari Comarcal, camerada Marcel·lí Font davant la Conferència d'Activistes de Manresa i de la Comarca del Bages

Comunicat oficial Dos avions abatuts per les bateries antiaèries de Teroi

PROPER CAPÍTOL: La presó de Manresa. Publicarem documents sobre la presó de Manresa, on veurem que hi havia alguns detinguts força coneguts. També coneixerem l'intent de treure de la presó un conegut impressor manresà.

Trabajo
Organo de la Federación Intercomarcal del Cardoner y Alto Llobregat
Manresa, sábado, 9 Octubre 1937 - Número cuatro, 15 cts.
Año I - Epoca III
Nº 21

Las fuerzas confederadas son el más fuerte arriete contra las hordas fascistas

Renee Lamberet

Una página de nuestra compañera Lamberet

Compañeros de TRABAJO:

En mi vida he sentido más emoción. Vuestro compañero es tan grande que no es posible que pueda soportarla jamás de la mente de querer la dicha de poder visitar con la sencillez vuestra, todos los lugares de trabajo donde habrá puesto verdaderos intercambios del mundo futuro.

En más, la visita de los centros de producción y de cultura de Manresa, no pueden dejar más que un sentimiento de admiración para lo campeante obrero, quienes con su esfuerzo y su simplicidad realizan la más bella construcción social que existe en el mundo.

Es aquí, en España, donde en este momento se manifiesta el genio de organización y la capacidad creadora de los trabajadores.

En todas las empresas de la comarca, en todos los centros de producción, desde los más insignificantes a los más importantes, se halla la misma actividad y el sentimiento de responsabilidad, elevado a un tan alto grado que dice mucho en favor de los obreros de la C.N.T. Precisamente que los obreros extranjeros, de todos los países políticos, quieren venir a Cataluña para dar cuenta de todas las realizaciones clamorosas por la clase obrera, sola, sin apoyo de nadie y hasta a despecho de las innumerables dificultades; así podrán situarse y asentarse en la cordillera, la confianza y la inteligencia entre amigos en la base entre los obreros de los diferentes gremios y los técnicos, para vivir como una amiga las relaciones sociales, porque las condiciones existentes a tomar acciones conjuntas pueden acordar sobre sus intereses, pero en acusado, favorable o adverso, tendrá que ser sometido a la consideración de los organismos y partidos, siguiendo la escala correspondiente del inmediato superior, o de otro modo llevarlos para su discusión.

RENEE LAMBERT

¿QUE CLASE DE UNION ES ESA?

El "Partido", dando una prueba clara de su actividad, no distingue y que viene a decirnos, aunque en vano, que mejor convivencia, acaba de tiempo, de iniciativa que no queremos darles ninguna para que sea palabrería y que ellos significan como ya han declarado. Pensamos como ya hemos dicho, que el título en su parte de palabra, de la unidad antifascista, "Partido" quedará para formar un organismo antifascista, basado en la correspondencia del inmediato superior, o de otro modo llevarlos para su discusión.

EL DIA
DIARI REPUBLICA
MANRESA
Ondrars, 25 de juliol de 1938

ORXATA VALENCIANA? Granja Costa GELATS FRIGO

Dissabte, a la piscina

El festival de natació

El passat dissabte, va tenir lloc a la Piscina Municipal l'anunciós festival de natació entre el C. C. Mastorell i el C. N. Poposa Reus.

Les proves van desvetllar gairebé tots els participants en remates, especialment les curses rellenes. També el punt de sa pujada i els salts del trampolií arrengleraren interessos desplaçats.

El millor de la festa fou l'excepcional de vestit de banys, països baranxos efectuats en el transcurso del festival, per diverses senyores, durant el qual hom podia veure una munió de darreres de moda, per imposar la moda. Per això el gran aplau d'aprovació del públic.

Jaume RISCÉC

Lafesta de diumenge

Assistència Pública

Recordeu-vos dels desvalguts!

La senyora Cristina Soler ha presentat uns postius consistentes en retolles. Cada 1 peseta en el darrer concurs, seu també un important donatiu de peix. Manuel Arribet ha il·lustrat gratuïtament dos raimes de plomets.

La lista ja comença a ésser llarga. Ho té molt més de moment. No es prou però a servir d'estimulació.

Algunes vegades hem pensat en la necessitat de posar a tot arreu en els ràtols dels carrers, en tots els llocs públics aquella inscripció: "Qui està a Catalunya, tots els que assisteixen a la festa de la Clotilla".

Per tots però, sobrepassa l'obra d'Assistència Social. No calen paraules. Ella sola es basta i sobra per proclamar la seva grandesa, l'altitud, l'alegria i l'amor al poble que guia els seus passos.

No hi fa res que les classes riques, si el chargen d'honor, tinguin la salut hanressos excepcionals. I tots ho fan a l'obra magnifica d'Assistència Social. Ella obreix, els homes democràtics i liberals, amb la seva bondad, amb els seus sentiments innats d'amor i solidaritat amb el dissiot, al colçot, a l'abast, per intòndre en aquests moments magnífics tot l'impuls necessari per facilitar les dues coses principals a l'èsser humà. Per això l'Assistència Pública no se'n ve ni se'n ve. Se l'escol·la per la seva condició de impossibilitat per guanyar-se la vida. Per això, un cop satisfeita la seva necessitat material queda en llibertat completa. Sense restriccions. Per això aquesta obra magnífica s'ha fet popular.

Es per això que s'assestexi a l'assentable entre el poble i els feixistes en acció.

ELS FEIXISTES EN ACCIO

Ja tenim un altre revolucionari fracassat. Es veu que els que utilicen donar el cop són feixistes (?). Voleu dir-me que no és exacta aquesta equació? Monàrquics, carlins, requetés, clericals igual als feixistes o al revés?

Digneu-li com vulguereu. Feixistes, monàrquics, auerquiclos o clericals. El resultat és igual. Tots troben a fallar els privilegis que els havia otorgat aquell XIII faulic.

La agralment d'haver los perdonat la vida el 14 d'abril de 1931, amb les responsabilitats dels crims